

Frumvarp til fjáralagalaga III

Kynning fyrir fjárlaganefnd

Tilfni fjárukalaga III 2024

- Þetta frumvarp til fjárukalaga er lagt fram vegna aðkomu ríkissjóðs að gerð **kjarasamninga** á almennum markaði.
- Í frumvarpinu eru lagðar til auknar fjárheimildir til viðeigandi málefnasviða og málaflokka ráðuneyta sem nema **samtals 12,9 ma.kr.**
- Frumvarpið er **priðja** sinnar tegundar á árinu, en áður hafa verið lögð fram og samþykkt tvö fjárukalagafrumvörp vegna jarðhræringa og eldsumbrota í og við Grindavíkurbæ.

Aðgerðir stjórnvalda

Aðkoma stjórnvalda að kjarasamningum á almennum markaði kostar ríkissjóð 12,9 ma.kr. á árinu 2024.

Frumvarp til fjárukalaga 2024

Sérstakur vaxtastuðningur til heimila með íbúðalán.....	6.000
Barnabætur.....	3.000
Gjaldfrjálsar skólamáltíðir.....	1.500
Hækkun húsnæðisbóta.....	1.250
Hækkun hámarksgreiðslna úr Fæðingarorlofssjóði.....	600
Gjaldfærður ríkisstuðningur vegna hlutdeildarlána.....	320
Framlag til vinnustaðanáamssjóðs.....	150
Bætt aðgengi að heilbrigðisþjónustu óháð búsetu.....	50
Hækkun hámarksábyrgðar launa úr Ábyrgðarsjóði launa.....	49
Breytingar á heildargjöldum	12.919

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög ¹ 2024	Heimildir ² 2024	br. m.kr.	br. %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	6.771,8	6.771,8		
02 Dómstólar	4.044,8	4.044,8		
03 Æðsta stjórnarsýsla	2.781,5	2.781,5		
04 Utanríkismál	15.840,7	15.840,7		
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	29.443,6	29.443,6		
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.468,6	3.468,6		
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	32.946,2	32.946,2		
08 Sveitarfélög og bygðamál	33.794,7	33.794,7		
09 Almanna- og réttaröryggi	40.400,9	40.400,9		
10 Rétt. einstakl, trúmál og stjórnarsýsla dómsmála	26.423,7	26.423,7		
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	56.686,4	56.686,4		
12 Landbúnaður	23.390,3	23.390,3		
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	7.752,0	7.752,0		
14 Ferðaþjónusta	2.167,9	2.167,9		
15 Orkumál	14.670,5	14.670,5		
16 Markaðseftirlit og neytendamál	3.969,4	3.969,4		
17 Umhverfismál	33.647,4	33.647,4		
18 Menning, listir, íþrótt- og æskulýðsmál	21.822,1	21.822,1		
19 Fjölmíðlun	6.945,6	6.945,6		
20 Framhaldsskólastig	45.676,0	45.826,0	150,0	0,3%
21 Háskólastig	65.403,3	65.403,3		
22 Önnur skólastig og stjórnarsýsla mennta- og barnamála ...	5.700,9	5.700,9		
23 Sjúkrahúspjónusta	160.993,4	161.043,4	50,0	0,0%
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	89.048,3	89.048,3		
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	79.851,1	79.851,1		
26 Lyf og lækningavörur	41.831,0	41.831,0		
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	107.782,7	107.782,7		
28 Málefni aldraðra	117.862,5	117.862,5		
29 Fjölskyldumál	63.115,1	68.215,1	5.100,0	8,1%
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	53.300,3	53.349,3	49,0	0,1%
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	25.656,4	33.226,4	7.570,0	29,5%
32 Lýðheilsa og stjórnarsýsla velferðarmála	11.929,4	11.929,4		
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi	179.195,4	179.195,4		
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	63.481,7	63.481,7		
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	13.106,8	13.106,8		
Samtals	1.490.902	1.503.821	12.919	0,9%

¹ Fjárlög að vibættum áður samþykktum fjárukalögum fyrir árið 2024, sbr. lög nr. 7/2024.

² Fjárlög að viðbættum fjárukalögum, sbr. frumvarp þetta.

Breyting á fjárheimildum málefnasviða frá fjárlögum 2024

Breyting á 5. gr. fjárlaga

- Breyting á 6. tölulið 5. gr. fjárlaga 2024 sem heimilar endurlán fyrir allt að 20 ma.kr. til Húsnæðissjóðs vegna útlána sjóðsins að sömu fjárhæð.
- Hlutdeildarlán eru 3 ma.kr. af núverandi lánsfjárheimild. **Lögð er til breyting sem hækkar heimild til hlutdeildarlána í 4 ma.kr.**
- Breytingin er lögð til vegna markmiða stjórnvalda um uppbyggingu **1.000 íbúða** á árinu m.a. með hlutdeildarlánnum. Lánaheimildir yfirstandandi árs vegna hlutdeildarlána eru að klárast. Til að bregðast við þeirri stöðu og til að styðja við **markmið um íbúðauppbyggingu** sem lágu fyrir við gerð kjarasamninga á almennum markaði er þessi breyting lögð til.
- Heildarendurlánsheimild Húsnæðissjóðs helst **óbreytt** þrátt fyrir þessar breytingar.

Endurmat á afkomu ársins 2024

Heildarafkoma neikvæð um 1,1% af VFL sem er nær óbreytt frá áætlun fjárlaga

Þjóðhagsgrunnur	Fjárlög 2024	ma.kr.		Fjárlög 2024	% af VLF	
		Áætlun 2024	br.		Áætlun 2024	br.
Frumtekjur	1.315,1	1.324,3	9,2	29,1	29,2	0,1
Frumgjöld	1.290,2	1.303,0	12,8	28,5	28,7	0,2
Frumjöfnuður	24,9	21,3	-3,6	0,6	0,5	-0,1
Vaxtatekjur	41,4	43,1	1,7	0,9	1,0	0,0
Vaxtagjöld	117,6	114,2	-3,4	2,6	2,5	-0,1
Vaxtajöfnuður	-76,2	-71,1	5,1	-1,7	-1,6	0,1
Heildartekjur	1.356,5	1.367,4	10,9	30,0	30,1	0,1
Heildargjöld	1.407,7	1.417,2	9,5	31,1	31,2	0,1
Heildarjöfnuður	-51,2	-49,8	1,4	-1,1	-1,1	0,0

Tafla 7 Samanburður á afkomu ríkissjóðs (A1-hluta) skv. GFS og IPSAS

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög 2024
Heildartekjur samkvæmt GFS-staðli	1.356.496
Rekstrargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.387.962
Rekstrarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	-31.466
Fastafjárútgjöld	19.776
Heildargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.407.738
Heildarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	-51.242
Aðlaganir á tekjuhlið	-37.340
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	24.680
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-16.900
Mismunur á tekjufærðum hagnaði félaga skv. IPSAS og GFS ³	-45.120
Aðlaganir á gjaldahlið	83.165
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu ⁴	14.494
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	24.680
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-16.900
Lífeyrisskuldbindingar - s.s.launabreytingar og aðrar forsendubreytingar	60.051
Sala fastafjármuna ⁵	750
Aðlögun vegna tapaðra krafna	90
Heildartekjur samkvæmt IPSAS-staðli	1.319.156
Heildarfjárheimild til reksturs og fjárfestinga samkvæmt IPSAS-staðli	1.490.902
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu	-14.494
Fjárfestingaframlög ekki gjaldfærð samkvæmt IPSAS-staðli	-68.150
Afskriftir gjaldfærðar samkvæmt IPSAS-staðli ⁶	26.689
Heildargjöld samkvæmt IPSAS-staðli	1.434.948
Heildarjöfnuður samkvæmt IPSAS-staðli	-115.792

Framsetning og uppgjör ríkisfjármála

Tafla 7 í töfluviðauka fjárlaga 2024 (fjárlög.is) sýnir samanburð á afkomu A1-hluta ríkissjóðs skv. GFS og IPSAS:

<https://www.stjornarradid.is/fjarlog-fyrir-arid-2024/skjol-og-gogn/>

Umfjöllun um samhengi heildarútgjöld málefnasviða (IPSAS) og heildarútgjöld ríkissjóðs skv. hagskýrslustaðli (GFS) er að finna;

- í viðauka um framsetningu og uppgjör ríkisfjármála í frumvarpi til fjárlaga 2024,
- og í viðauka 1 og 3 í greinargerð með þátl. um fjármálaáætlun fyrir árin 2025-2029.

Fjárlög 2024 sbr. töflu 7 í töfluviðauka

Heildarfjárheimild til reksturs og fjárfestinga samkvæmt IPSAS-staðli 1.490.902

Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu	-14.494
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS	-24.680
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila	16.900
Lífeyrisskuldbindingar - s.s.launabreytingar og aðrar forsendubreytingar	-60.051
Sala fastafjármuna	-750
Aðlögun vegna tapaðra krafna	-90
Heildargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.407.738

FAUK-III 2024

Frumvarp til fjárukalaga 2024 sbr. lög nr.17/2024: Útgjaldamát eftir tiliefnum	Fjárheimildir m.kr.
Fjárlög 2024	
Heildargjöld.....	1.490.902
Frumvarp til fjárukalaga 2024	
Sérstakur vaxtastuðningur til heimilla með lúðalán.....	6.000
Barnabætur.....	3.000
Gjaldfrjálsar skotamáltíðir.....	1.500
Hækkun húsnæðisbóta.....	1.250
Hækkun hámarksgreiðsna úr Fæðingarorlofssjóði.....	600
Gjaldfærður ríkisstuðningur vegna hlutdeildarlána.....	320
Framlag til vinnustaðanámssjóðs.....	150
Bætt aðgengi að heilbrigðisþjónustu óháð búsetu.....	50
Hækkun hámarksábyrgðar launa úr Ábyrgðarsjóði launa.....	49
Breytingar á heildargjöldum	12.919
Heimildir 2024	
Heildargjöld.....	1.503.821

Vaxtagjöld endurmetin til lækkunar v. horfa um lægri verðbólgu á árinu 2024. Kemur ekki í FAUK þar sem við lækkum ekki heimildir í fjáruka.

Endurmat á afkomu ársins 2024

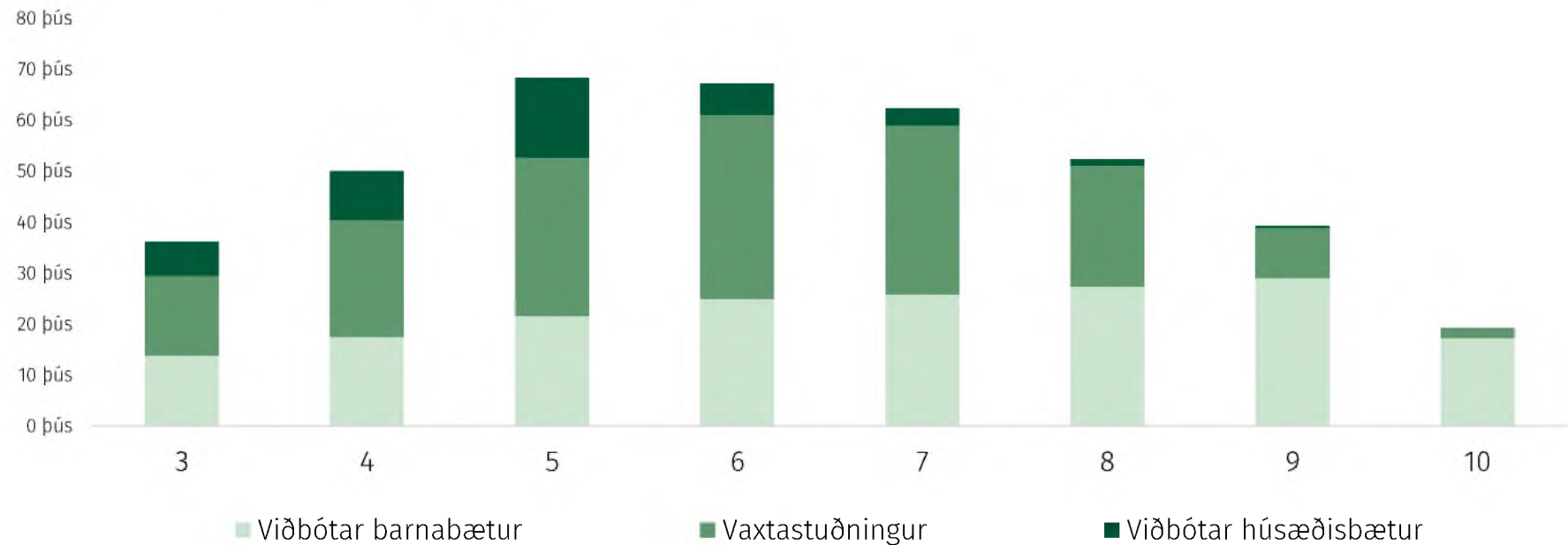
Þjóðhagsgrunnur	Fjárlög 2024	ma.kr. Áætlun 2024	br.	Fjárlög 2024	% af VLF Áætlun 2024	br.
Frumtekjur	1.315,1	1.324,3	9,2	29,1	29,2	0,1
Frumgjöld	1.290,2	1.303,0	12,8	28,5	28,7	0,2
Frumjöfnuður	24,9	21,3	-3,6	0,6	0,5	-0,1
Vaxtatekjur	41,4	43,1	1,7	0,9	1,0	0,0
Vaxtagjöld	117,6	114,2	-3,4	2,6	2,5	-0,1
Vaxtajöfnuður	-76,2	-71,1	5,1	-1,7	-1,6	0,1
Heildartekjur	1.356,5	1.367,4	10,9	30,0	30,1	0,1
Heildargjöld	1.407,7	1.417,2	9,5	31,1	31,2	0,1
Heildarjöfnuður	-51,2	-49,8	1,4	-1,1	-1,1	0,0

Kjarapakki fyrir börn og barnafjölskyldur

Aðgerðir stjórnvalda auka ráðstöfunartekjur heimila, ekki síst barnafjölskyldna og heimila við miðbik tekjudreifingarinnar.

Aukning ráðstöfunartekna á ári vegna aðgerða stjórnvalda tengdum kjarasamningum

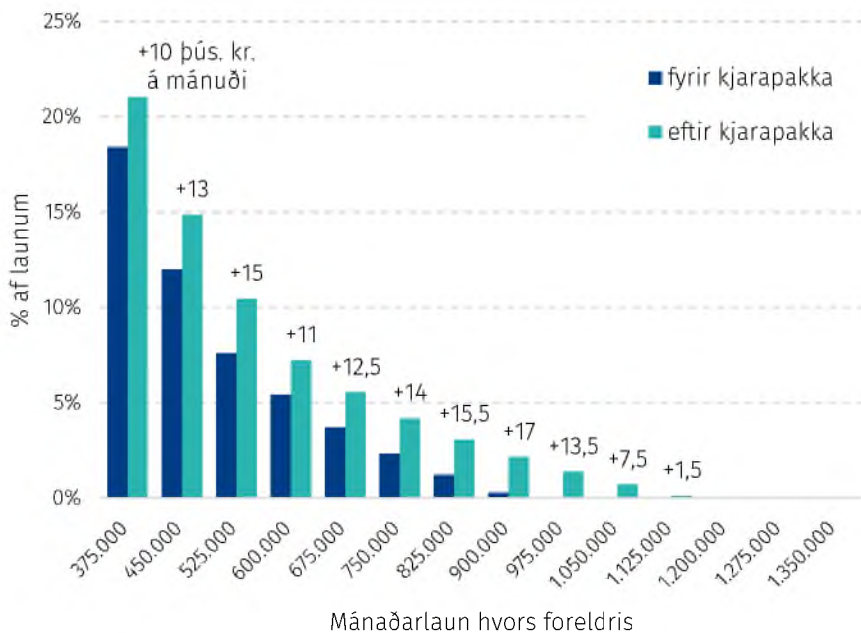
Eftir tekjutíundum 25-66 ára með yfir 2,5 m.kr. á ári í atvinnutekjur

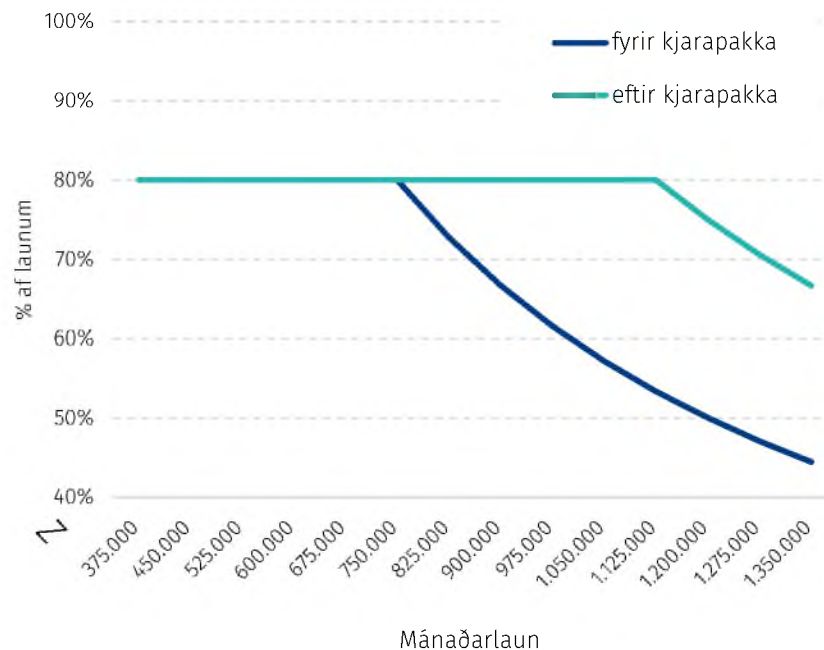
Stórefldur stuðningur við barnafjölskyldur

Barnabætur hækka og ná lengra upp tekjustigann
hlutfall barnabóta af launum hjá fólki í sambúð með tvö börn

Fæðingarorlofsgreiðslur gagnast betur fleirum
hlutfall fæðingarorlofsgreiðslna af launum

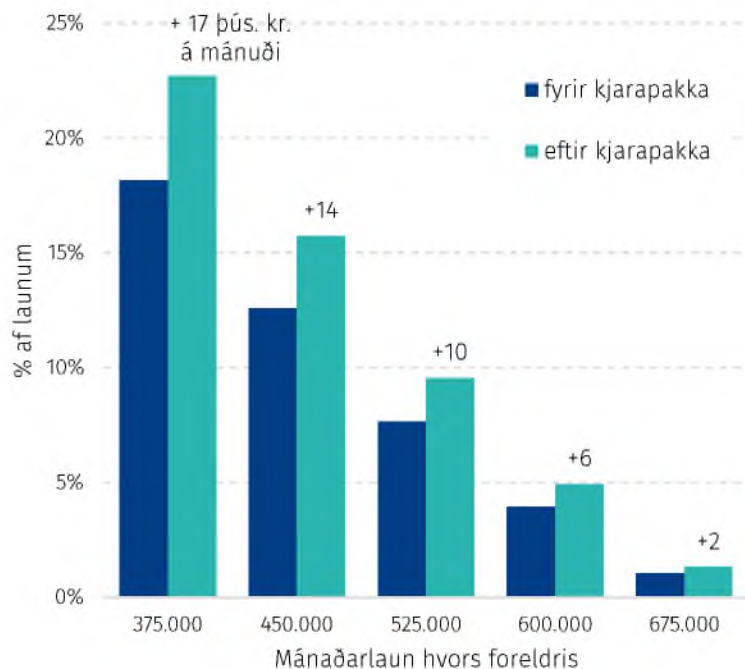
Til viðbótar:
Rúmar 12.000 kr.
mánaðarlega í
gjaldfrjálsar
skólamáltíðir í
grunnskólum fyrir
hvert barn.

Aukinn stuðningur við leigjendur

Húsaleigubætur hækka

hlutfall húsaleigubóta af launum hjá fólki í sambúð með tvö börn

- Grunnfjárhæðir hækka um 25%
- Stutt betur við fjölmennari heimili svo stuðningur fyrir allt að 6 heimilismenn í stað 4 áður.
- Eignaskerðingamörk hækka úr 8 í 12,5 millj. kr.

Til viðbótar til að stuðla að **læggra leiguverði** og **auka möguleika leigjenda að komast inn á eigendamárk** verður framboð húsnaðis aukið með allt að 36 milljarða stofnframlögum, hlutdeildarlánnum og byggingarhæfum lóðum.

Stjórnarráð Íslands